

lágban megsokszorozódtak a mintaadás lehetőségei és ennek hatása meg is látszik az informatikát tehetségesen művelő fiatalság körében. Jó és rossz tekintetben egyaránt. Elliot Aronson, a neves amerikai szociálpszichológus – aki új könyvének (Columbine után) magyar nyelvű kiadása okán érkezett Budapestre - az általa kidolgozott "mozaikmódszer" eredményességéről is meggyőzően beszélt. Aronson véleménye szerint az iskolai versengés agresszívvá teszi a diákokat, az együttműködésre nevelt gyermekek nemcsak az osztályteremben, hanem később is tolerálni fogják egymást.

*Valóban a versengés az ok?*

Merza J.: Ha okos lennék, kitalálnék valamit Aronson professzor módszere ellen. Például azt, hogy a csoportfelelőst is lehet irigyelni, lefojtva gyűlölni, hiszen az alacsonyabbrendűségi érzés újrászületésének minden újszülöttel megvan az esélye. A hátrányos helyzet nemcsak a versengésből születik. Sikeres személyek lehetnek irgalmatlanok mások iránt. Nem a verseny miatt, hiszen ők nyertek, hanem más, alantas ösztön miatt. Persze, egy „sikerese” sztár is lehet sikertelen, mert nem tud őszintén szeretni és ebbéli sikertelenségét, a szeretet „versenyében” alulmaradását torolja meg másokon. Jó, ez nem az én mesterségem.

*Hány éves most? Mivel tölti napjait?*

Merza J.: Egy hónapja lettem 78 éves. Naponta bejárok a régi munkahelyemre és ott a könyvtárnak végzek számítógépes feldolgozást. A teljesen szabad munkaidőből adódó szolid jövedelmet nyugdíj-kiegészítésre használom s e révén hasznos likviditásra teszek szert. Talán túl sokat költök újságra, folyóiratokra, de én a papíralapú irodalmat szeretem. Mindig találok érdekes újdonságot magamnak, egyelőre nem öregszen. Vérkeringésem karbantartására időnkint gyötrő túrákra megyek, amíg lehet. A természet – még ha komisz is tud lenni – de mindig őszinte. Ellen-ségem nincs, barátaim vannak. Velük beszélgetek, levelezek. Figyelem a régi, megbecsült öregeket, hogy ők hogyan csinálják.

*Köszönöm a beszélgetést!*

2009.

MERZA JÓZSEF

## LÉLEKVÁRÁSRA 2012 (MÁJUS 1. KEDD)

*„Honnan van ennek a bölcsessége? Nem az ács fia ez?”  
(Mt 13, 54)*

“Ön, Uram, igazi amatőr” – mondta felcsillanó szemmel az árus a párizsi bolhapiacon. Láttá ugyanis, hogy a vele szemben álló ember jól ismeri a témát, oda nem illet a vevő vagy gyűjtő kifejezés használata. Többről volt szó: mindketten szerették is a csere tárgyát és ettől az adásvétel eseménye egy más, szellemi síkra került, ahol nem

a pénz és a birtoklás volt előtérben, hanem két ember kölcsönös vonzalma a cserében szereplő érték iránt. Piaci példa a mindennapi életből. A jelenetért nem kell külföldre menni: tessék megfigyelni egy lépcsőn ülő, hajléktalannak tűnő eladó és egy értelmiségi kinézetű ember párás vitáját. A lelküket teszik ki a beszélgetésben. Egyenrangúak.

„Magának ki adott engedélyt arra, hogy lelkigyakorlatot tartson?” – kérdezte a plébánián megjelent egyházi ellenőr a baráti közösség elmélyedését vezető, mérnöki képzettségű fiatal férfitől. „Jézus Krisztus” – hangzott az amatőr válasz. Caritas Christi urget nos - Krisztus szeretete hajt minket - mondhatta volna hagyományos formában. Az informális kapcsolatban szereplő értékeket, amelyeket valaki adott, és amiket valakik kaptak elsősorban ismét a tárgy kölcsönös szeretete határozta meg. Nem jött számításba a csereérték, az érzület és bizalom számított, amivel valaki odafordult másokhoz, és amivel a többiek elfogadták az ő megnyilvánulását. A Lélek és a beszélgetés tartalma volt központban, nem a hivatali felhatalmazás. Pillanatfelvétel a hetvenes-nyolcvanas évekből.

“Ki ez a kisiparos, aki veszi a bátorságot, hogy a zsinagógában teljes öntudattal beszéljen Isten Országáról és annak igazságáról?” Az ács fia az Ország kereséséről beszélt és életének valóra váltására szólította fel a gyülekezetet. Megosztotta hallgatóit. Amatőr teológus jelent meg, aki nem tartozott egyetlen vallási irányzathoz sem, állása, rangja nem volt, de Lelke nyitva állt az Atyjától hallott szavakra. Kép időszámításunk harmadik évtizedéből.

A felületes ember nem szereti az amatőröket. A felületes ember nem tud túljutni az előítéletein. A felületes ember nem szeret gondolkodni. A felületes embernek szüksége van a hivatali tekintély támaszára. Így törekszik biztonságra, ha kell hatalomra, uralkodásra. Az amatőrökön viszont nem lehet uralkodni. Azok szabad emberek. Képesek a lépcsőn ülni. Az amatőr más, mint a többiek. Rá érdemes figyelni. Az első jelenet kapcsán Stefan Zweig szép novellájából idézhetek: „A gyűjtők boldog emberek.” A két másik jelenethez átalakítom a mondatot: A Lélek emberei boldog emberek.

Magamat kérdezem. Kinek, minek a szeretetéért teszem a dolgaimat? Amatőr vagyok? Boldog vagyok?

GARAY ANDRÁS

## MIT NEM MONDOTT EL JÉZUS...

Gáborral vagy tíz éve találkoztam. Az akkor a harmincas évei elején járó fiatal családnak terveztünk egy nagyon mutatós házat itt Dunakeszin. És mint mindig ilyenkor kicsit elbeszélgettünk a világ és a saját dolgainkról. Gábor bányamérnök. Mivel itthon a sors kifürkészhetetlen útja és a multik akarata szerint a bányákat bezárták nem tudott elhelyezkedni a kedvenc, választott szakterületén, így külföldön vállalt munkát. Pontosabban, az lett a feladata